

Examen HAVO
2019

tijdvak 2
woensdag 19 juni
13.30 - 16.30 uur

management & organisatie

Bij dit examen horen een bijlage en een uitwerkbijlage.

Dit examen bestaat uit 28 vragen.

Voor dit examen zijn maximaal 64 punten te behalen.

Voor elk vraagnummer staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Als bij een vraag een verklaring, uitleg of berekening gevraagd wordt, worden aan het antwoord meestal geen punten toegekend als deze verklaring, uitleg of berekening ontbreekt.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, dan worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.

Opgave 1

Mundo nv is een Nederlandse multinational op het gebied van financiële dienstverlening. Gegevens over 2018:

- de winst voor vennootschapsbelasting: € 5.000.000
- de toevoeging aan de reserves: 30% van de winst na vennootschapsbelasting
- het restant van de winst: beschikbaar voor dividend

Het tarief van de vennootschapsbelasting is in 2018:

over het gedeelte van de winst	tarief vennootschapsbelasting
tot en met € 200.000	20%
het meerdere boven € 200.000	25%

- 1p 1 Welk orgaan stelt de winstverdeling bij een nv vast?
- 2p 2 Bereken het bedrag dat Mundo over 2018 beschikbaar stelt aan dividend.

Mundo stelt een gedeelte van het dividend beschikbaar in de vorm van stockdividend.

- 2p 3 Noem twee financiële argumenten voor een nv om stockdividend beschikbaar te stellen in plaats van cashdividend.

Aanvullende gegevens ten behoeve van de winstverdeling 2018:

stockdividend	35% van het beschikbaar gestelde dividend
geplaatst aandelenkapitaal van Mundo (vóór uitkering van stockdividend over 2018)	€ 100.000.000
nominale waarde van een aandeel Mundo	€ 100
tarief dividendbelasting	15%

Aandeelhouder Tjeerd heeft op het moment van de uitkering van de winstverdeling van Mundo 1.200 aandelen Mundo in bezit.

- 3p 4 Bereken hoeveel cashdividend Tjeerd van Mundo zou moeten ontvangen op zijn bankrekening op grond van de winstverdeling over 2018.

Opgave 2

Bij deze opgave horen de informatiebronnen 1 tot en met 3.

Enkele jaren geleden besloot de directie van slagerij Van Kampen om in plaats van vlees voortaan vleesvervangende producten te verkopen die gemaakt zijn van groenten en peulvruchten. De slagerij kreeg de naam Vega-Slager bv. Bij de overgang van de bedrijfsactiviteiten werden de eigendomsverhoudingen aangepast. De directie koos ervoor om niet langer 100% van de geplaatste aandelen van de bv in bezit te hebben, maar ook het personeel en leveranciers mede-eigenaar te maken (*zie informatiebron 1*).

Het feit dat leveranciers mede-eigenaar zijn, heeft mogelijke voordelen voor Vega-Slager.

- 2p **5** Noem twee mogelijke voordelen voor Vega-Slager wanneer de leveranciers aandelen van Vega-Slager in bezit hebben.

Het financieringsplan van Vega-Slager

De ambitie van de directie van Vega-Slager is om per 1 januari 2019 te groeien, waarvoor investeringen nodig zijn. Voor de investeringen gaat de directie op zoek naar financiering. Hiertoe wordt een financieringsplan opgesteld. Indien de aandeelhouders dit financieringsplan unaniem goedkeuren, zal het plan worden uitgevoerd.

De directie onderzoekt de volgende financieringsmogelijkheden, gerangschikt naar voorkeur van de directie (zie informatiebron 2).

voorkeur	financieringsmogelijkheid
1e	winstreservering
2e	emissie van aandelen
3e	emissie van obligaties

Eerst is er winstreservering. Indien deze te weinig oplevert, dan is er een emissie van aandelen. Het vervolgens eventueel nog ontbrekende bedrag wordt via een emissie van obligaties verkregen.

- 2p 6 Geef twee redenen waarom de directie van Vega-Slager een voorkeur heeft voor winstreservering boven een emissie van aandelen.

Aandelenemissie

De huidige aandeelhouders (directie, personeel, leveranciers) willen geen nieuwe aandelen kopen.

De stichting No-meat is bereid gevonden om onder de gestelde voorwaarden deel te nemen in het aandelenkapitaal van Vega-Slager.

- 3p 7 Toon met een berekening aan dat onder de gestelde voorwaarden 120.000 aandelen geplaatst kunnen worden bij stichting No-meat.

Emissie van obligaties

Wat na winstreservering en aandelenemissie nog aan financiering voor de investering ontbreekt, wordt door het aangaan van een obligatielening verkregen.

- 2p 8 Bereken de benodigde omvang van de obligatielening.

Het aangaan van de obligatielening lukt.

- 1p 9 Bereken de interest die Vega-Slager in 2019 moet betalen aan de obligatiehouders.

Doordat het aangaan van de obligatielening lukt, is de uitvoering van het financieringsplan mogelijk. Het financieringsplan wordt nu voorgelegd aan de aandeelhouders.

Een vertegenwoordiger van de leveranciers, aandeelhouder Jansen uit Uithoorn, maakt een kanttekening. Hij stelt dat de solvabiliteit van Vega-Slager door de uitvoering van het financieringsplan niet te sterk mag verslechteren in verband met de continuïteit van Vega-Slager.

- 2p **10** Geef een reden dat de continuïteit van Vega-Slager in gevaar kan komen door een verslechtering van de solvabiliteit door het uitvoeren van het financieringsplan. Licht het antwoord toe.

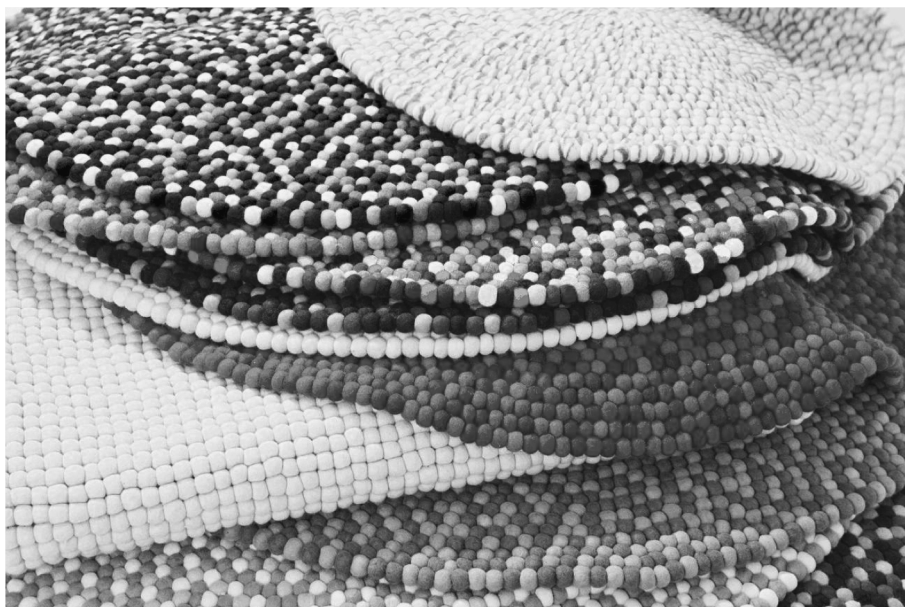
Op 31 december 2018 was de solvabiliteit van Vega-Slager 55,1% eigen vermogen in procenten van het vreemd vermogen (*zie informatiebron 3*). De directie krijgt de goedkeuring voor het financieringsplan van de aandeelhouders indien deze solvabiliteit op 1 januari 2019, direct na uitvoering van het financieringsplan, niet lager dan 40% is.

- 5p **11** Toon met een berekening aan of de aandeelhouders goedkeuring geven aan het financieringsplan. Ga er hierbij van uit dat de investeringen en financiering plaatsvinden op 1 januari 2019. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage behorende bij deze vraag in.*

Opgave 3

In deze opgave blijft de btw buiten beschouwing.

Op 1 november 2018 hebben enkele scholieren hun webwinkel Tapir ingeschreven bij de Kamer van Koophandel. Tapir is een handelsonderneming in goedkope kleden.

De kleden worden geïmporteerd en verkocht in Nederland. De inkoopbestellingen worden binnen 1 week ontvangen en de verkoopbestellingen worden binnen 1 week afgeleverd.

Met betrekking tot de inkopen en verkopen door Tapir is gegeven:

	prijzen en verzendingen	betalingsvoorwaarden
inkoop	<ul style="list-style-type: none"> – vaste inkoopprijs € 7,50 inclusief verzending naar Nederland	<ul style="list-style-type: none"> – in november en december 2018 contante betaling – vanaf 1 januari 2019 op rekening met een krediettermijn van 1 maand
verkoop	<ul style="list-style-type: none"> – vaste verkoopprijs € 20 – De verzendkosten van Tapir naar de klant zijn € 5,50 en worden door Tapir betaald.	<ul style="list-style-type: none"> – contante betaling

- 2p **12** Van welke vorm van krediet is bij Tapir sprake bij de inkoop vanaf 1 januari 2019? Motiveer het antwoord.
- a ontvangen afnemerskrediet
  - b verstrekt afnemerskrediet
  - c ontvangen leverancierskrediet
  - d verstrekt leverancierskrediet

Tapir heeft voor de financiering van de eerste inkoop van de kleden een onderhandse lening afgesloten.

leenbedrag	ingangsdatum lening	aflossing	interest
€ 1.800	1 november 2018	in 1 keer na 18 maanden	1% per maand en wordt maandelijks achteraf betaald

De interestbetaling kan op verzoek van Tapir worden uitgesteld. Bij uitstel wordt de niet betaalde interest opgeteld bij de resterende schuld. Tapir heeft als gevolg van opstartproblemen in de maanden november 2018, december 2018 en januari 2019 geen interest betaald.

- 2p **13** Bereken de interestkosten van Tapir over februari 2019.

Tapir wil berekenen hoeveel kleden in februari 2019 minimaal verkocht moeten worden om alle kosten te dekken.

- 2p **14** Bereken de dekkingsbijdrage per kleed.

De overige constante kosten van Tapir over februari 2019 zijn € 180.

- 3p **15** Bereken met behulp van de dekkingsbijdrage per kleed hoeveel kleden in februari 2019 minimaal door Tapir verkocht moeten worden om alle kosten te dekken.

In februari 2019 zijn door Tapir 50 kleden besteld en ontvangen en 70 kleden verkocht en afgeleverd.

- 2p **16** Bereken het totale resultaat van Tapir over februari 2019. Geef aan of er sprake is van een voordelig/+/positief of van een nadelig/-/negatief resultaat.

Opgave 4

Telefoonhoesjes.nl is een webwinkel die telefoonhoesjes en andere telefoonaccessoires verkoopt.

De telefoonhoesjes worden in China ingekocht.

Voorcalculatie over 2018

- inkoopprijs: € 4 exclusief btw per hoesje
- inkoopkosten: 10% van de inkoopprijs exclusief btw
- overheadkosten: 25% van de vaste verrekenprijs
- nettowinstmarge: 60% van de verkoopprijs exclusief btw
- btw-tarief: 21%
- De verwachte afzet is 4.500 hoesjes.

- 4p 17 Bereken de voorcalculatorische verkoopprijs inclusief btw van een telefoonhoesje in 2018.

Nacalculatie over 2018

- totale inkoopkosten: € 2.200
- bedrijfsresultaat: € 40.270 voordelig
- totale inkopen en afzet: 5.100 hoesjes
- De inkoopprijs en verkoopprijs zijn niet veranderd ten opzichte van de voorcalculatie.

- 2p **18** Bereken het gerealiseerde verkoopresultaat over 2018. Geef aan of er sprake is van een voordelig+/positief of van een nadelig/-/negatief resultaat.
- 2p **19** Bereken het gerealiseerd resultaat op inkopen over 2018. Geef aan of er sprake is van een voordelig+/positief of van een nadelig/-/negatief resultaat.
- 2p **20** Bereken het gerealiseerde resultaat op de overheadkosten over 2018. Geef aan of er sprake is van een voordelig+/positief of van een nadelig/-/negatief resultaat.

Opgave 5

Bij deze opgave hoort informatiebron 4.

In deze opgave blijft de btw buiten beschouwing.

Hicran is studente Bedrijfseconomie. Naast haar studie is zij vanaf 1 januari 2019 eigenaresse van Magic Lights, een handelsonderneming in dimbare ledlampen.

Hicran heeft voorlopig gekozen voor de eenmanszaak als ondernemingsvorm voor Magic Lights. Zij kan deze in de toekomst omzetten in een besloten vennootschap. Een eenmanszaak heeft geen rechtspersoonlijkheid.

1p **21** Noem een andere ondernemingsvorm zonder rechtspersoonlijkheid.

Een besloten vennootschap heeft wel rechtspersoonlijkheid.

2p **22** Noem een andere reden dan rechtspersoonlijkheid, die voor Hicran aanleiding zou kunnen zijn om haar onderneming in de toekomst om te zetten van een eenmanszaak in een besloten vennootschap. Licht het antwoord toe.

Hicran heeft bij de oprichting van Magic Lights op 1 januari 2019 eigen vermogen ingebracht, bestaande voor twee derde deel uit liquide middelen ten bedrage van € 400 en voor één derde deel uit een voorraad dimbare ledlampen. Deze voorraad heeft zij in december 2018 al ingekocht en ontvangen voor € 4 per stuk. Deze dimbare ledlampen heeft ze opgeslagen in haar studentenkamer.

- 2p **23** Bereken de beginvoorraad dimbare ledlampen in aantallen per 1 januari 2019.

Omdat Hicran niet meer dan 50 lampen in haar studentenkamer wil opslaan, overweegt ze om met ingang van week 5 in 2019 bij Extrabox opslagruimte te huren.

De huur is € 75 per maand. Hicran moet naast de huur van een maand ook nog borg van twee maanden huur vooruitbetalen.

Hicran zal de opslagruimte bij Extrabox gaan huren als Magic Lights aan het einde van week 4 in 2019 voldoende liquide middelen heeft om de huur en de borg van de opslagruimte vooruit te kunnen betalen.

Aan het begin van week 4 beschikt Magic Lights over een bedrag van € 196 aan liquide middelen. Er vinden in week 4 geen andere betalingen plaats dan die te maken hebben met de inkoop of de verkoop van dimbare ledlampen (*zie informatiebron 4*).

- 4p **24** Bereken de omvang van de liquide middelen aan het einde van week 4. *Vul hiertoe de uitwerkbijlage behorende bij deze vraag in.*
- 2p **25** Toon aan of Hicran zal besluiten tot het huren van opslagruimte bij Extrabox.

Opgave 6

In deze opgave blijft de btw buiten beschouwing.

Het telefoonabonnement van Evi loopt binnenkort af. Ze wil dan een nieuw abonnement en een nieuwe mobiele telefoon aanschaffen. Ze heeft op basis van de internetgegevens van twee telecomaandbieders en een online-warenhuis het onderstaande overzicht samengesteld.

Bij de telecomaandbieder is er sprake van een combinatie van de aanschaf van een toestel en een verplicht belabonnement. Bij het online-warenhuis kan alleen het toestel gekocht worden en moet elders een belabonnement afgesloten worden.

Omdat de kosten van een belabonnement bij elke aanbieder gelijk zijn, maakt Evi een keuze op basis van de kosten van alleen de nieuwe telefoon. Er zijn drie aanbieders:

aanbieders:	telecom- aanbieder a	telecom- aanbieder b	online- warenhuis
	toestel- abonnement a	toestel- abonnement b	geen toestel- abonnement
bij directe betaling:			
prijs telefoon	€ 1.056	€ 1.056	€ 1.080
in geval van gespreid betalen van de telefoon:			
eenmalige aanbetaling voor de telefoon	€ 120	€ 816	€ 0
maandtermijnbedrag voor de telefoon	€ 39	€ 10	€ 52
looptijd in maanden	24	24	24

- 2p **26** Bereken de totale kredietkosten over de gehele looptijd bij gespreid betalen indien Evi de telefoon bij het online-warenhuis zou kopen.

Sinds 1 mei 2017 zijn de telecomaandbieders en online-warenhuizen verplicht om bij een krediet van € 250 voor een telefoon:

- een kredietcheck te doen;
- het krediet te laten registreren bij het BKR (Bureau Krediet Registratie).

Bij de kredietcheck wordt informatie ingewonnen over het maandelijkse inkomen en de maandelijkse vaste lasten van de klant/koper. Als een krediet bij het BKR wordt aangemeld, kunnen ook andere (toekomstige) kredietverstrekkers, zoals een bank, zien of er al sprake is van een ander krediet.

Evi wil niet dat haar aankoop van de telefoon wordt geregistreerd bij het BKR. De registratie kan in de toekomst nadelig voor haar zijn indien zij een woning wil kopen.

- 2p **27** Geef een reden dat een registratie bij het BKR in de toekomst nadelig kan zijn indien Evi een woning wil kopen. Motiveer het antwoord.
- 3p **28** Bij welke aanbieder zal Evi de telefoon aanschaffen indien zij geen registratie bij het BKR wil en voor gespreid betalen kiest? Motiveer het antwoord met behulp van een berekening bij elk van de drie aanbieders.